

Hidrogénmobilitás (nagyon) másképp

Mayer Zoltán

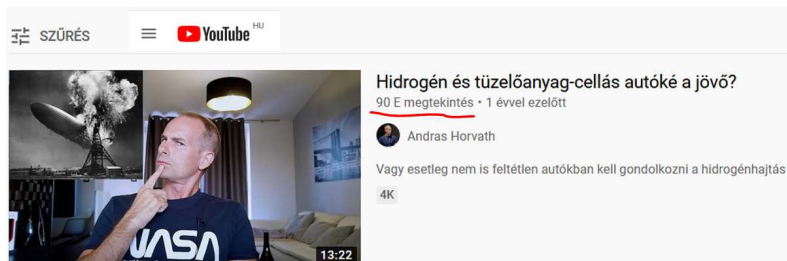

Budapest, 2022. május 10. (Budapesti és Pest Megyei Mérnöki Kamara konferenciája)

Bevezetés: egy „nem konfrontatív” előadás (E-mobilitás vs. H-mobilitás)

<https://villanyautosok.hu/2021/05/05/hidrogen-et-a-toyota-benzinmotorja/>

balage → Easy Driver • 25 napja
Ugyan már, ostobaság, a hidrogénnel csak marginális piaci szereplők és idioták foglalkoznak.

Science, climat et énergie
Réflexions sur la science, le climat et l'énergie

Home Auteurs Science Climat Energie Energie renouvelable Pollution Veia

Pushing hydrogen out of the safety controlled laboratory environment for mass on-road application will cause critical safety hazards

© 26 février 2021 discussion-débat, énergie, hydrogène SCE info

Az előadás felépítése:

- I. (zöld) hidrogén a hagyományos üzemanyagokhoz
- II. autógyártás „klímasemleges”, hidrogén alapú acélból

I. Hidrogén a hagyományos üzemanyagokhoz

Megújuló energiák irányelv (RED-II, 2018/2001/EU) 25. cikk

(1) A megújuló energia a közlekedési ágazatban történő használata általánossá tételének érdekében minden tagállam kötelezi az üzemanyag-forgalmazókat annak biztosítására, hogy ... 2030-ra **a megújuló energia a közlekedési ágazat teljes energiafogyasztásának legalább 14 %-át tegye ki** (a továbbiakban: **minimum részarány**).

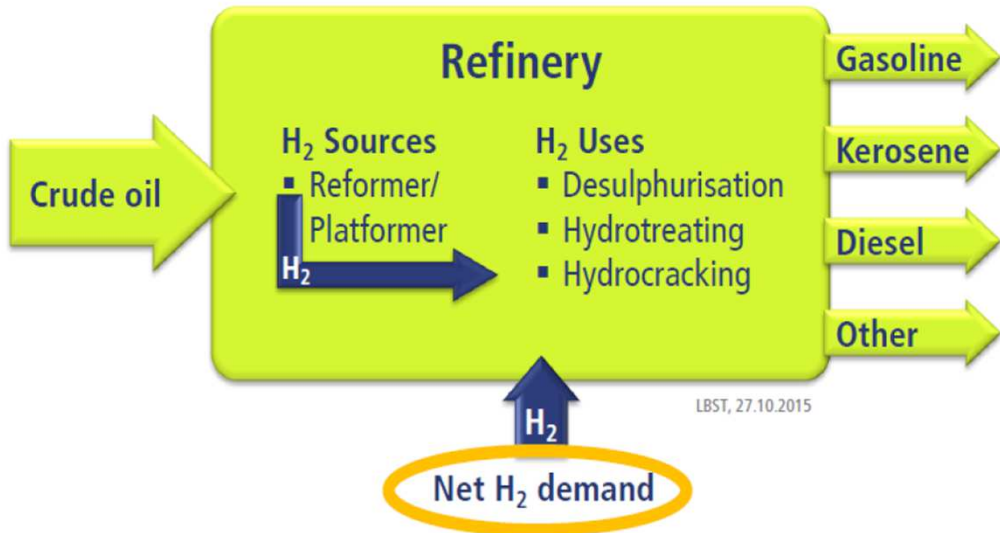
Az első albekezdésben említett részarány kiszámításához a tagállamok:

a) figyelembe veszik a nem biológiai eredetű, folyékony vagy gáznemű, megújuló energiaforrásokból származó közlekedési célú üzemanyagokat is, amennyiben azokat a hagyományos üzemanyagok előállítására céljából köztes termékként használják fel; ...

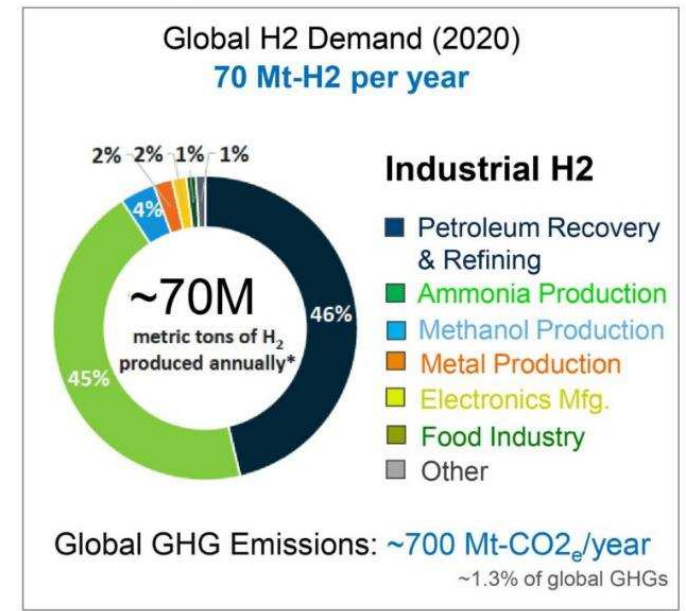
De mi az az **RFNBO**? (= Renewable Fuels from Non-biological Origin, REFUNOBIO)

RED-II (jelenlegi!) definíciója alapján az RFNBO: „a bioüzemanyagok és biogáz kivételével azon folyékony vagy gáznemű üzemanyagok, amelyek energiatartalma **a biomasszától eltérő megújuló energiaforrásokból származik**, és amelyeket a közlekedés területén használnak”

Finomítók hidrogén igénye: létesítmény szinten és globálisan

Kép: Schmidt / Weindorf, 2016

Kép: ECONA, 2022

Magyarországon a jelenlegi H₂ előállítás: **kizárólag földgáz alapú SMR** (Steam Methane Reforming)

A nagyléptékű H₂ előállítás az EU ETS hatálya alá tartozik: (2012. évi CCXVII. Törvény; SMR benchmark ~10 kg_{CO2}/kg_{H2})

	A	B	C
1.		Tevékenység	Üvegházhatású gáz
32.	XVII.	Hidrogén (H ₂) és szintézisgáz előállítása reformálással vagy részleges oxidálással 25 tonna/napot meghaladó gyártókapacitással	Szén-dioxid

Fontos:

- a „fit for 55 csomag” a RED-II-t is módosítja (jelenleg RED II módosított tervezete érhető el) →
→ a 14% változhat/átalakul, de az **RFNBO szerepe** fennmarad, sőt inkább tovább **növekszik!**
- a „ff55” a RED-II tervezete:
  - a) közlekedési megújuló részarány helyett üzemanyag **karbonintenzitás-csökkentés** elérésére kötelezettek az üzemanyag forgalmazók: **13%** 2030-ra egy baseline-hoz képest,
  - b) (egyéb részcélok mellett) **2,6% RFNBO** részarányt ír elő 2030 a közlekedési energiafelhasználásban *(elvileg ehhez + iparhoz kellene az EU H2 Stratégiájának 40 GW₂₀₃₀ elektrolizáló célkitűzése: 87 + 200-250 TWh)*
    - az RFNBO csak akkor vehető figyelembe, ha legalább **70% GHG-csökkenést** eredményez
    - az **iparban** az RFNBO-nak 2030-ra el kellene érnie – az energetikai és nem energetikai (feedstock) célokra használt - hidrogén mennyiség 50%-át *(ez még nem / nehezen értelmezhető + vszeg. irreális!)*
- az RFNBO definíciójának tervezett módosítása a „ff55” által (RED-II mód.):
'(36) **'renewable fuels of non-biological origin'** means liquid and gaseous fuels the energy content of which is derived from renewable sources other than biomass; Régi / eredeti def.: renewable ,liquid and gaseous **transport fuels** of non-biological origin' means liquid or gaseous fuels **which are used in the transport sector** other than biofuels or biogas, the energy content of which is derived from renewable sources other than biomass;

A megvalósuló gyakorlat: **RefHyne projekt**

A „buzzword”: **PtR**   Power-to-Refinery   Power-to-Gas megoldások / Sectoral Integration

RefHyne: 10 MW (PEM) elektrolizáló: Shell Rhineland (Wesseling) finomító – 2018-tól

kb. 1.300 t_{H2}/év (ez mindössze a finomító H2 igényének ~1%-a!)

működés megkezdése: 2021. július

megújuló alapú villany beszerzés: PPA megállapodással

üzleti modell validálása (pl. bevételek primer és szekunder szabályozásból is)

Partners

Project Information

REFHYNE II

Grant agreement ID: 101036970

DOI

10.3030/101036970

Start date

1 October 2021

End date

30 September 2026

Funded under

SOCIETAL CHALLENGES - Secure, clean and efficient energy

Total cost

€ 148 956 405

EU contribution

€ 32 431 618

Coordinated by

SINTEF AS

Norway

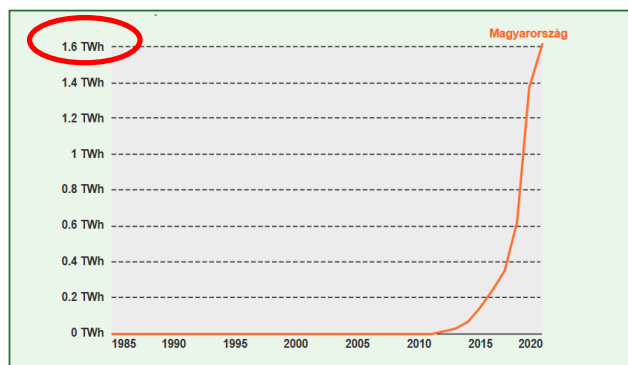

RefHyne II. (2021 - 2026) – helyszín u.a.

- **100 MW**-ra felbővített (PEM EL)

Hazai, friss PtR fejlemény:

- MW léptékű PtR projekt bejelentése:
MOL, 2022. április →
- **nehézség:**
DuFi $\sim 40 \text{ kt}_{\text{H}_2}/\text{év} \rightarrow \sim 2,2 \text{ TWh} (!)$
- Nitrogénm. $\sim 80 \text{ kt}_{\text{H}_2}/\text{év} \rightarrow \sim 4,4 \text{ TWh} (!!)$
- ... stb ... $\leftarrow \rightarrow$ v.ö. hazai RE termelés (TWh)

11. ábra. A napenergia-hasznosításból származó hazai energiatermelés [14]

Forrás: Magyar Energetika, 2022/01

GAZDASÁG

Európa egyik legnagyobb kapacitású zöld hidrogén-gyártó berendezését építi fel a Mol

Portfolio

2022. április 27. 17:27

Európa egyik legnagyobb kapacitású zöld hidrogén-gyártó berendezését építi fel a Mol Százhalombattán és ezzel a vonatkozó sajtóközlemény szerint nagy mértékben csökkenti az üvegházhatású gáz kibocsátását. A társaság az amerikai Plug Powerrel, a kulcsrakész zöld hidrogén rendszerek vezető szállítójának segítségével valósítja meg a beruházást. A zöld hidrogén csökkenti a Dunai Finomító karbonlábnyomát és hosszú távon a tervek szerint lehetővé fogja tenni a kibocsátásmentes mobilitást.

Az amerikai Plug Power 10 MW-os elektrolizáló egységét használó, 22 millió euróból megvalósuló létesítmény évente mintegy 1600 tonna tiszta, karbonsemleges zöld hidrogén előállítására képes, amelynek köszönhetően több mint 25 000 tonna szén-dioxid-kibocsátás válik elkerülhetővé, kiváltva a ma használt, földgáz-alapú gyártási eljárás egy részét. Mivel ez a technológia felelős a Mol szén-dioxid-kibocsátásának egyhatodáért, az új technológia a vonatkozó sajtóközlemény szerint támogatja a Mol karbonsemleges céljainak megvalósítását és hozzájárulhat a régió energiafüggetlenségi törekvéseihez.

Forrás: Portfólió, 2022.04.27.

Kis kitekintés, hazai vonatkozásokkal

- **kék hidrogén** nélkül – legalább is egy átmeneti időszakig – valószínűleg nem megy
- az akkumulátor vs. hidrogén technológia nem feltétlen élesen szembenálló - lásd *„SK story”* →

és a hazai
„attitűd” a
komment
mezőkben:

  <https://villanyautosok.hu/2021/05/05/hidrogent-egyet-a-toyota-benzinmotorja/>

balage → Easy Driver • 25 napja

Ugyan már, ostobaság, a hidrogénnel csak marginális piaci szereplők és idioták foglalkoznak.

Szabályozási háttér: zöld H₂ származási garancia

(7) A származási garancián legalább az alábbi információkat kell feltüntetni:

a) az energia előállítására felhasznált energiaforrás és az előállítás kezdetének és befejezésének dátuma;

b) a származási garancia a következők közül melyikre vonatkozik:

- villamos energia;
- gáz, többek között hidrogén; vagy
- fűtő- vagy hűtőenergia;

(2) A tagállamok rendelkezhetnek úgy, hogy a nem megújuló forrásokból előállított energia esetében is adnak ki származási garanciát. („kék” (low-carbon) hidrogén GO is lesz valószínűleg)

RED-II, 19. cikkely
GO: Guarantee of Origin

Kis kitérő: „akkumulátor vs. H₂”?

South Korea's **SK Group** to invest **\$16bn in hydrogen energy** by 2025. Conglomerate to complete world's largest production base of eco-friendly gas. South Korean conglomerate SK Group said on Tuesday it plans to invest 18.5 trillion won (\$16.5 billion) **over the next five years** to establish a domestic hydrogen energy industry. As part of the plan, energy company SK E&S will invest about 5.3 trillion won by 2025 to complete the **world's largest clean hydrogen production base in South Korea**, parent SK Holdings said. The facility plans to produce **250,000 tonnes** of eco-friendly hydrogen annually from liquefied natural gas (LNG) while removing carbon dioxide, SK Holdings said in a statement.

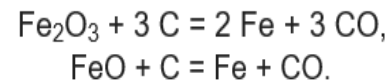
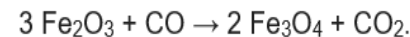
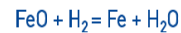
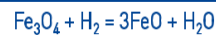
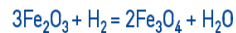
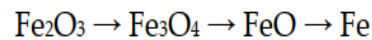
SK Group, one of South Korea's **biggest oil refiners**, has a made a cross-border move to grow its hydrogen energy business with an investment in American **fuel cell** developer **Plug Power**. The South Korean conglomerate is set to purchase a **9.9% stake** in Latham, New York-based Plug Power for roughly **\$1.5 billion** by the end of March, becoming its **top shareholder**.

<https://asia.nikkei.com/Spotlight/>
<https://asia.nikkei.com/Business/>

II. Autógyártás „klímasemleges”, hidrogén alapú acélból

- acélgyártás: szintén az EU ETS hatálya alatt + „hard to abate , hard to electrify sector” (7% of global CO₂)
- Mit keres a hidrogén egy acélműben? Mi köze a hidrogén-mobilitáshoz?
- a hidrogén: i) energiaforrás (hőforrás) és ii) redukálószer (koks kiváltása → CO₂ elkerülés)

from left to right: CEO Wolfgang Hesoun (Siemens Austria), Head of Steel Division Herbert Eibensteiner (voestalpine), Executive Director Bart Biebuyck (FCH JU), CEO Wolfgang Eder (voestalpine), CEO Wolfgang Anzengruber (VERBUND)

Kép: FCJ JU

H2Future projekt (Ausztria) + Linz Hydrogen Initiative (Mo is aláírta + 25 MS)

Projekt partnerek:

Verbund

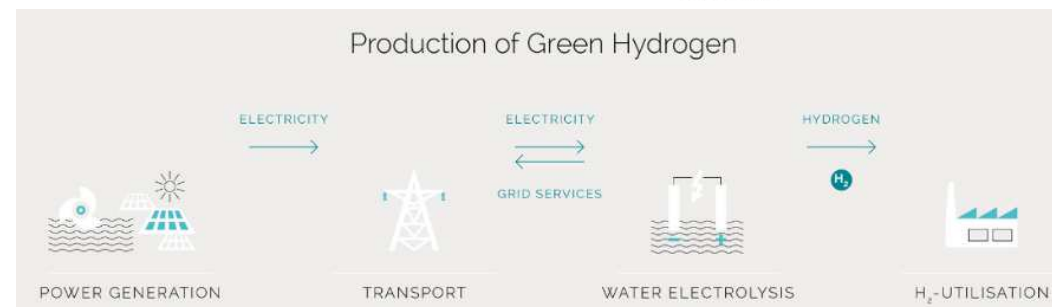
voestalpine
ONE STEP AHEAD.

SIEMENS

ICMET
metallurgical competence center

APG
AUSTRIAN GAS

TNO innovation for life

Kép: FCJ JU

Linz /Voestalpine:
6 MW (PEM)
elektrolizáló
by Siemens

II. Autógyártás „klímasemleges”, hidrogén alapú acélból

Megvalósult példák (egyelőre **pilot** vagy *„proof-of-concept”* szinten)

Ausztria, Linz

Svédország, Lulea

Kép: Voestalpine (H2FUTURE Project)

Kép: SSAB (HyBRIT Project)

Mercedes-Benz teams up with SSAB to explore fossil fuel-free steel for cars

2021 szeptember elején az SSAB és a Mercedes-Benz közleményt adott ki, amelyben tudatják, hogy partnerségi megállapodást kötöttek. Ennek értelmében a lehető leggyorsabban áttérnek a dekarbonizált acéltermékek felhasználására és a jövőben már csak ilyeneket építenek be járműveikbe. Az első, prototípus jellegű dekarbonizált acélelemeket a Mercedes már 2022-től felhasználja egyes járművei karosszériájánál, azonban ez a folyamat csak sokkal hosszabb távon teljesedhet ki. A közlemény alapján **2039-re érné el a Mercedes-Benz**, hogy új személyautó gyártása széndioxid-semleges legyen a teljes értéklánc mentén.

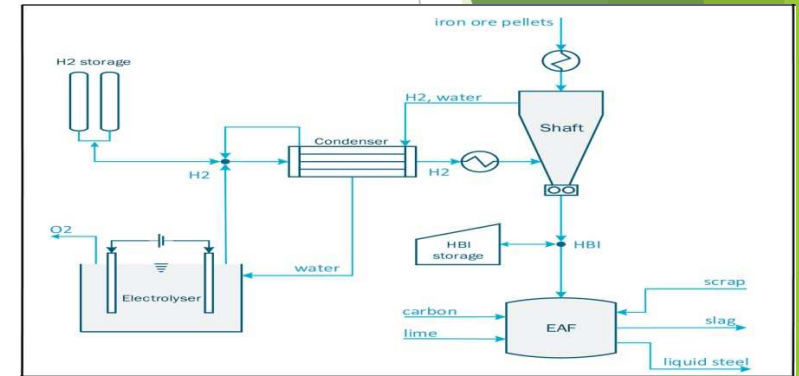
Press release

Volvo Group and SSAB to collaborate on the world's first vehicles of fossil-free steel

A SSAB pilot üzemében sikeresen gyártott dekarbonizált (zöld) acélból a Volvo Csoportnak is beszállítottak a nyár folyamán. Egyelőre inkább **csak szimbolikus gesztusról** van szó, mivel csekély még az ilyen jellegű gyártási kapacitás

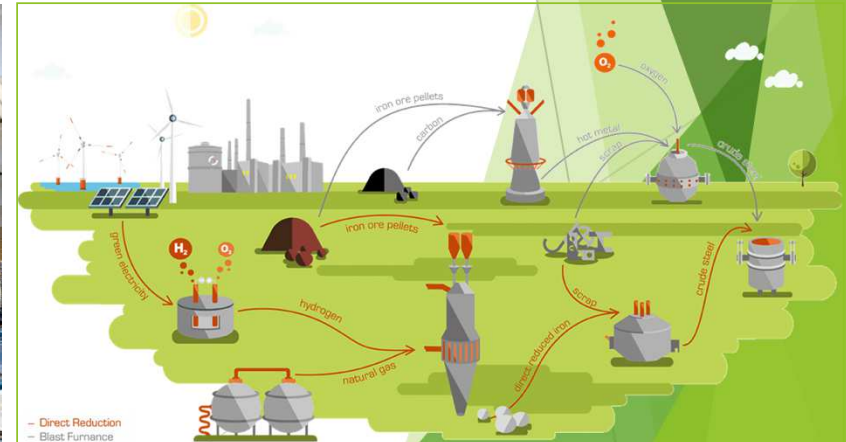
ISD Dunafer - hidrogén potenciálok* (több opció létezik H₂ használatra)

- DRI alapú nyersvasgyártás: ~ 150.000 t_{H₂}/év (!?!)
- BF marad, és hidrogén befűvás: ~ 7.000 t_{H₂}/év
- HICON hőkezelési technológia: ~ 160 t_{H₂}/év
- új horganyozó és festősor: ~ 55 t_{H₂}/év

Kiemelten fontos:

- Ff55 csomag része: **CBAM** → **Carbon Border Adjustment Mechanism**
- acélra is kiterjed (+ 4 termék jelenleg)
- ha nem „okos módon” csináljuk az EU ipara elsorvad, és környezet- és klímavédelmi haszon elmarad (import)

*Forrás: MVAE (2020): DUNAFERR Zrt. hidrogén alapú karbonsemleges jövőképe

Néhány bejelentett „flagship” projekt a x10 - x100 MW léptékben

(táblázatban a projekt
elektrolizáló kapacitása van
megadva: 2. oszlopban)

Projekt	MW	Helyszín	Használat	Fejlesztő	Indulás	Státusz
H2Future	5	Linz, AT	<u>acélmű</u>	VoestAlpine, Verbund	2019	üzemel
Refhyne	10	Rhineland, DE	<u>finomító</u>	Shell	2020	üzemel
Iberdrola, Fertiberia	20	Puertollano, ES	ammónia	Iberdrola, Fertiberia	2021	FID ³ megvan
DJEWELS 1	20	Delfzijl, NL	vegyipar	Nouryon, Gasunie	2022	FID füg- gőben
GreenHydro Chem	24	Leuna, DE	vegyipar	Linde	2022	FID megvan
Norsk-e-fuels	20	Heroya, NO	e-fuels	Neste, partners	2023	FID megvan
Celsa	40-50	Mo, NO	<u>acélmű</u>	Statkraft	2024	szándék- nyilatk.
Masshylvia	40	La Mede, FRA	biofinomító	Total, Engie	2024	támogat. kérelem
Hydro-Quebec	88	Varenes, CA	<u>biofinomító</u>	Hydro Quebec	2023	leszer- ződve
North-CCU-Hub	100	Sluiskil, NL	műtrágya	Orsted, Yara	2024	FID füg- gőben
H2V Normandy	200	Port Jerome, FR	vegyipar	Air Liquide, H2V	2023	részvény érték.
Hamburg Green Energy Hub	100	Moorburg, DE	bezárt szénerómű	Vattenfall, Shell, MHI	2025	szándék- nyilatk.
Swedish refinery	2-500	Lysekil, SW	<u>finomító</u>	Vattenfall, Preem	2025	megval. tanulm.

FID: Final Investment Decision

Forrás: S&P Global Platts (2021), spglobal.com

Köszönöm a figyelmet!

www.hfc-hungary.org